

Posudek školitele na disertační práci MUDr. Mgr. Daniela Mališe, LL.M.

Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví

Autor zvolil za téma disertační práce aktuální téma vyvolávající v teoretických kruzích i v právní praxi zaslouženou pozornost. Předmětem jeho výzkumu jsou otázky bedlivě sledované jak škůdci, tak i poškozenými, pojistiteli, advokáty a zejména soudci. Inspirátorem k sepsání práce na toto téma bylo nepochybně znění ustanovení § 2958 a § 2959 o.z. zařazené pod rubrikou „Náhrady při ublížení na zdraví a při usmrcení“, které shodně stanoví v poslední větě: „Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti“. Způsob stanovení výše náhrady zákonodárce-při současném zrušení odškodňovacího předpisu však konkrétně nestanovil, čímž postavil právní praxi před mimořádně těžký úkol. Důvodová zpráva k občanskému zákoníku sice zvolený postup vysvětluje, ale to je vše. Kdyby zákonodárce místo výrazu „zásady slušnosti“, použil např. pojem „podle zásad spravedlnosti“ či „rozumnou náhradu“ byl by výsledek stejně málo určitý, jako zásady slušnosti. Pochybnosti a nejistotu vzbuzovala nová textace zákona s přihlédnutím k ustanovení § 13 o.z., který zakládá očekávání, že konkrétní právní případ bude rozhodnut jako jiný právní případ, který byl již rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných věcech.

S odstupem času nelze hodnotit volbu zákonodárce jako příliš prozíravou, přihlédneme-li k tomu, že zvláštní úprava odškodňování v pracovním právu byla zachována.

Okolnosti vzniku (nezávazné) Metodiky, která byla do jisté míry přijata jako východisko z nouze, autor zevrubně v práci analyzuje. Při jejím vzniku lze akcentovat zejména součinnost juristicko medicínskou za nemalého přispění kanceláře pojistitelů. Právě vzhledem ke své kvalifikaci se autor kvalifikovaně vyjadřuje k jednotlivým částem Metodiky s hlubokou znalostí medicínských i právních aspektů.

Poznamenat lze, že autor podstatnou část svých badatelských závěrů již v loňském roce publikoval v Bulletinu advokacie, kde jeho články vzbudily zasloužený ohlas (jedna z jeho tří statí byla nominována na prestižní cenu Václava Mandáka).

Při hodnocení práce lze zejména akcentovat samostatnost a kritičnost pohledu autora. Některé jeho závěry zcela nepochybně budou podrobeny kritickému pohledu a dále diskutovány, jiné mohou posloužit i jako inspirační zdroj při další revizi Metodiky. Autor je osobitý, samostatný, jeho řešení původní a dobře argumentovaná. Autorův kritický pohled se nevyhýbá ani judikatorní činnosti Nejvyššího soudu, jak o tom svědčí kritický rozbor R 7/2019

a R 12/2020 zasvěceně v práci podaný na s. 105n. se zvláštním zřetelem k soudcovskému výkladu „dalších nemajetkových újem“. Těm se autor věnuje velmi podrobně na s. 86n, kde obsah tohoto pojmu vymezuje se zřetelem k již publikovaným komentářovým výkladům, výkladu obsaženém v samotné Metodice, aby následně předložil svůj návrh kompenzačního rámce pro tento druh újem.

Zvolené téma ve své celistvosti je náročné, vyžaduje kromě znalostí civilního práva i znalost práva trestního, správního, pojišťovacího, práva sociálního zabezpečení i práva pracovního práva.

Zvolené téma vyžaduje i vyhledání hlavních principů, které oblast odčinění tělesných újem ovládají a které nelze limitovat jen na území České republiky. Shoda v evropském právním prostoru je, že základním principem při újmě na zdraví je její úplná náhrada (*La réparation intégrale du dommage corporel en Europe*) i když obsah a realizace tohoto pojmu se podstatně liší podle národních úprav. Ilustrovat to lze na příkladu stejně hendikepovaného jedince, který v rámci celkového odčinění může dostat v závislosti na konkrétní národní úpravě až osmkrát vyšší náhradu, než ve státě, který vyplatí náhradu nejnižší. Konkrétně je v zahraniční literatuře popsán případ paraplegika, který ve Velké Británii obdržel nejvyšší částku, zatímco stejně postižený obdržel v Itálii částku osmkrát nižší. (blíže srov. Olivia Chalus-Pénochet, *La Réparation du dommage corporel en droit européen comparé*, Faculté de Médecin, Aix-Marseille Université, červen 2015).

Evropský pohled a přístup k otázkám náhrady tělesné újmy se v současné době omezuje spíše na doporučení a rezoluce s výjimkou nařízení 2009/103, které nabylo účinnost dne 29.10.2009 a nařízení z 25.10.2012 z trestní oblasti.

Upozornit lze, že otázkám odčinění tělesné újmy je v Evropě věnována trvalá pozornost. V současné době je např. ve Francii široce diskutován návrh nové úpravy odpovědnosti za škodu, který jen způsobu a výši odčinění tělesných újem věnuje 8 ustanovení, které legislativně zohledňují dosavadní soudní praxi francouzských odvolacích soudů.

Uzavírám, že předložená disertační práce zcela naplnila požadavky kladené na tento druh prací, a proto ji doporučuji k obhajobě. Autor v práci prokázal svůj tvůrčí přístup, přináší mnoho nových postřehů a závěrů, které prokazují jeho odbornou způsobilost.